

E libris
gymnasio Mauritiano Magdeburgensi

a venerabili

Carolo Funk

theol. doctore et gymnasii directore

a. 1857 hereditate relictis.

Q. o. 167.

4

IACOBI SPONII
MEDICI ET PHILOLOGI CLARISSIMI
DISSERTATIO
DE
VTILITATE NUMISMATVM
IN
PHYSIOGNOMIA

E gallico sermone in latinum vertit
T. B.



LIPSIAE
AP. VEIDM. HAERED. ET REICHIVM
MDCCLXXI

JACOBI SPONII

PHYSICOMATHESIS

DISSERTATIO

DE VITAE HUMANAEE

PHYSICOMATHESIS

PHYSICOMATHESIS

PHYSICOMATHESIS

PHYSICOMATHESIS

PHYSICOMATHESIS

PHYSICOMATHESIS

PHYSICOMATHESIS



VIRO MAGNIFICO
SVMME VENERABILI
IOANNI GEORGIO
SCHELHORNIO

SACRARVM LITTERARVM DOCTORI ECCLE-
SIAE EVANGELICAE IN REPVBICA
MEMMINGENSI ANTISTITI

PATRONO OMNI PIETATIS STUDIO
COLENDO

SALVTEM PLVRIMAM DICIT

TOBIAS BRANDMÜLLER

MEMMINGENSIS

VIRI MAGNIFICI

SEMPER VENERABILI

IOANNI GEORGIO

SCHNEIDERIO

PHYSICAE ET MATHEMATICAE

PHILOSOPHIAE

DOCTORI

TUTORI OMNIUM LITERARUM


COLLEGI

SEMPER VENERABILI

TOBIAE BRANDMÜLLER

MEMBERGENSE



uibus causis alii vulgo impellan-
tur, qui Patronorum nominibus
libellos inscribunt, non est quod comme-
morem; quae autem me potissimum mo-
uerint, ut tirocinium hoc qualecunque
meum ad Te mitterem, eas breuiter
commemorare non alienum esse duxi.
Tua erga me humanitas ac liberalitas
semper ea exstitit, ut omnia mihi cir-
cumspectanda esse existimarem, quibus
gratum animum aliquo modo saltem de-
clarare possem. Tu enim, Patrone
Optime, nonmodo me a teneris inde sa-
na religionis cognitione exornasti, ve-
rum etiam, ut in hancce Academiam,
praestantissimam elegantioris litteratu-
rae officinam, me conferrem, effecisti,
utererque disciplina Verandi Ernesti,
Viri longe celeberrimi, quem multis
laudare apud Te, illius studiosissimum,
A 3 super-

superuacuum puto; et quis, quaeso, ignorat ingenium Viri, et merita?

Circumspiciens igitur, qua ratione potissimum consilio et voluntati Tuae aliquo modo satis facerem, hunc libellum latine interpretandum constitui. Quam enim antea de praestantia huius libelli opinionem habebam, ea Venerandi Ernesti auctoritate egregie confirmata est. Deinde nomen ipsum auctoris me ad hoc consilium inuitavit. Sponius enim noster, qui cum insigni artis medicae peritia summum studium liberalium artium coniunxit, a quo utebatur Sueuo, qui Ulmae natus, Lugduni deinceps mercaturae operam dedit.

Quare autem ego a vulgari seculi nostri consuetudine recesserim, ut hunc libellum non in sermonem patrium, sed latinum potius verterem, apud Te quidem, quem tam elegantem huius linguae iudicem noui, demonstrare non opus est.
Verum

Verum ne alii, ad quos fortasse hic libellus venturus est, temere a me receptam consuetudinem desertam esse opinentur, paucis consilii mei ratio declaranda est. Nam praeterquam quod haud inutilis exercitatio, uti mihi videtur, est, in eo scribere sermone, qui solidiorem doctrinam attingit, ut alia taceam; ipsum libelli argumentum vulgaribus lectoribus non egere videtur. Mulierculis enim nolui vertere, talia non curantibus, neque numulariis, aut de plebe hominibus, ad quos quidem numi, sed non numismata, pertinent, quibusque non insignitae numis imagines, sed pondus eorum, valorque curae cordique esse solet.

Quod si igitur in eo interpretando Tuae elegantiae et doctrinae non plane satis fecero, quod, ne factum sit, vereor, animum velim, studiumque spectes. Id enim vel maxime spectavi, ut

Tibi neque ingratus plane videar, neque indignus, quem benevolentia Tua porro complectare. Deus Ter Optimus Maximus, qui Te patriae carissimae decus, praesidium solatiumque longa inde ab annorum serie esse voluit, quam diutissime eundem Te in usum et commoda ecclesiae conseruet; annuatque consiliis Tuis prosperitatem. Vale, Patrone Optime, mihi que faue.

Scrisp. Lips. Idibus Iulii. A. CIOIOCLXXI.

In.



In rei numariae vtilitate agnoscenda omnes
eruditi adeo consentiunt, vt haud temere
reperiatur, qui hoc studium vituperare aufit;
quum verendum sit, ne vel temerarius habea-
tur, qui reprehendat, quae ab hominibus ele-
gantioribus vniuersis probentur, vel omnium
rerum ignarus, qui ignoret. Historici inpri-
mis et Geographi inde ab omni tempore huic
studio tantum pretium statuerunt, ut eorum
diligentissimi et veritatis studiosissimi, numis
et statuis ad illustrandam antiquitatem summo
cum fructu vterentur. Dio quidem, in re-
rum Romanarum historia, Bruti mentione
facta, qui, Caesare interfecto in pristinam li-
bertatem restituisse patriam suam videri vole-
bat, numum attulit, iussu Bruti excusum, qui



pileum, quod libertatis signum erat, et duos pugiones referret, quibus ipse Cassiusque vsi, populum Romanum illo beneficio beassent. Eodemque modo Suetonius nullo se firmiori argumento putauit euincere posse, Augusto adolescenti cognomen Thurini fuisse, quam imaguncula eius aerea asserenda, cuius sibi copia facta erat, cuique inscriptum nomen *Thurini* legebatur.

Huic studio Romanorum principes valde dediti fuerunt. Varro quidem, clarissimorum, qui ante vixerant, Romanorum imagines, ex antiquitatis monumentis conquisiuit. Cicero item, et Atticus, vt docuimus in diatriba nostra: De Hermis et Hermathinis: cupide talia collegerunt. Iulius Caesar, studiosissimus ille artium liberalium pariter ac rei militaris, aequè disertus ille ac fortis, auctore Suetonio studiosus fuit numerorum, operis caelati, signorum musui operis, aliarumque antiquitatis elegantiarum. Alexandrum Seuerum autem imperatorem, tanto antiquitatum studio flagrasse scimus, vt quaecunq; posset, colli-

colligeret, imagines et signa summorum, quos gentilium superstitio in Deorum numerum retulerat, quique inter homines nominis celebritatem consecuti fuerant, virorum, adeo ut Apollonii Philosophi, IESU CHRISTI, Abrahami, et Orphei imaginibus locum in museo suo assignaret. Sed ne diutius vniuersae vtilitati rei numariae immorer, quae disci potest e libris, hac aetate doctorum virorum opera editis, nominatim doctissimi Spanhemii, nunc quidem quantum inde vtilitatis redundet ad hominum mores naturasque ex corpore, oculis, vultu, fronte pernoſcendi scientiam, de quo prorsus nihil admonuerunt illi, quantum quidem fieri potest diligentissime declarabo.

Hoc primum animaduertendum est, ingenii ex vultu agnoscendi artem haud aliorum melius quam regum et clarorum virorum imaginibus contemplandis, disci posse, tum quia haec vitae conditio, tamque eminens honoris gradus nihil habet impediendi, quo minus indulgeatur ingenio, libereque natura
 profe-



proferatur, tum quia facta principum sunt quasi in vniuersi terrarum orbis conspectu posita, quorum vtrunque a priuatorum hominum fortuna alienum est, quippe quorum res gestae vel conditioni magis, quam naturae ipsorum accommodatae, vel propter agentium obscuritatem obliuione sepultae sunt. Sic naturae ad liberalitatem propensio, paupertate exstingui et opprimi potest. Animus fortis, et ad arma natus, in homine fellulariam artem exercente ostentandi sui opportunitate deflitutus iacebit. Ingenium fortasse in alio crudele et imperandi cupidum, qui conditionis humilitate alieno imperio subiectus teget et occultabit vitiosam indolem, quam, nactus maiorem a fortuna libertatem, depromsisset. Abdolominus si semper in hortis suis latuisset, nec in regii fastigii lucem protractus esset, quam singulari virtute vir fuerit, ignoraretur. Nec Socrates, nisi naturae prauitatem, quam ipse in se fuisse confitebatur, quaeque in vultu eius et lineamentis expressa erat, philosophiae praeceptis correxisset, sique in arte sculptoria,



sculptoria, quam adolescens profitebatur, exercenda perseverasset, sapientissimus graecorum iudicatus esset.

Iam vero in eo uno ore consentiamus necesse est, numis nil aptius esse ad exhibendas primariorum hominum imagines. Iphis enim adhuc viuis manu praestantissimorum artificum expressae sunt, diligentiusque designant vultus cuiusque singulares illas notas, quas historici plerumque parum curant. Quin diligentius exhibent illas imagines, ipsis statuis et operibus antiquis caelatis, quae nomine ut plurimum non insignita, ne dignosci quidem possent, nisi numerorum effigies ipsis responderent.

Equidem et hoc addiderim, iis ipsis si quis eum fructu uti gestiatur, in Romanorum imperatorum vultu agnoscendo, ei praecipue attendendum esse ad latinos numos, eosque ab elegantissimis artificibus signatos in Italia, Romae imprimis, ipsorum sede; nam qui in Gallia et Hispania cusi sunt, speciem minus decoram praebent Italicis. Atque his longe inferiores



riores sunt graeci, quoniam artifices graeci, cum iis, qui in imperatorum comitatu solebant versari, non comparandi sunt. Vtrumque genus numorum facile dignouerit homo harum rerum peritus. Nam praeterquam quod graeci, et qui in coloniis, prouinciarumque urbibus, cusi sunt numi, vel nomine quodam, vel signo hieroglyphico insigniti sunt, unde intelligatur, quo in loco facti sint, forma quoque ipsa, et specie externa fere differunt. Itaque aegyptii marginis quadam proprietate, syriaci grauitate, hispanici caelaturae tenuitate facile discerni possunt. Accedit, quod barbaris nequaquam aureos numos imperatorum nomine insignire licuit, ita, ut omnes aurei sint Italici, ut et plerique argentei, et aerei, qui duobus literis S. C. sunt insignes, hoc est, *Senatus Consulto*.

Non quidem animus mihi est, regulas Physiognomiae praestare, fallaces interdum, quas huius disciplinae peritis relinquo. Haec tantummodo communis regula stabilienda videatur: naturam haud raro animi imaginem in
facie

facie delineasse, vultusque propriam quandam conformationem respondere vt plurimum temperamento hominis, eiusque indolem ostendere. Qui ergo ad leonis aut aquilae similitudinem accedunt, ii fortes et magnanimi deprehenduntur, qui ad simii aut vulpeculae, agiles et astuti, qui denique equo, aui, aut alii cuidam animali similes sunt, ii ab eius ingenio non magnopere abhorreere videntur.

Deinde vsus et experientia docet, qui naturalem quandam speciem, ridentis, lacrymantis, mussitantis, meditabundi, aut irati prae se ferant, eos fere cupiditatibus ipsis deditos esse, quae suo cuiusque vultui impressae sint. Quam quidem viam ingressus est, cognoscendorum affectuum humanorum ille Campanella, auctore Chorerio, Viro Clarissimo, qui Boissatii vitam dedit. Cum igitur ille propius adiisset, quos penitus cognoscere vellet, informabat sibi animo vultum eorum, gestus, et reliquam corporis conuenientiam; indeque intelligebat, quo animi inclinarent, quae cupiditate trahi viderentur, vt indicaret, quid versarent

illi



illi animis, velut omnes eorum recessus penetraverit. Tanta praeterea rerum imagines animo concipiendi vi et celeritate gaudebat, ut coram tribunali inquisitionis, quod vocant, causam dicere coactus, admirando sane animi robore, cogitationi alii ita indulgebat, ut, sensu doloris fere omni adempto, nihil ab eo quaestione exprimi posset. Ex hac regula vniuersali facile intelligetur, qui sint vultuum similitudine coniuncti, eos fere iisdem affectibus regi.

Ianus quidem Nicius Erythraeus observavit, Bernhardinum Stephonium, poetam longe celeberrimum, iisdem quae in statua Virgilio apparebant, oris lineamentis fuisse insignem. Itemque alii harum rerum studiosi Numae Pompilii, et Antonini Pii vultum et mores sibi invicem probe respondere deprehenderunt; Hospitalium porro Cancellarium illum, rerum civilium et philosophiae peritissimum, imagini Aristotelis, ut in antiquis monumentis apparet, plane similem esse. Quas igitur observationes super Physiognomia

ex

ex re numaria prolaturus sum, eae, quoniam regulis certis illa niti non videtur, magnae illi ipsi Physiognomiae erunt commendationi. De referentibus imagines illustrium apud antiquos virorum, et consulum Romanorum numis, certi nil statuerim. His enim quum non liceret, suam effigiem numis exprimendam curare, qui eorum numi reperiantur, eos ab ipsorum posteris esse profectos existimandum est: illi autem, quum propter virtutem magis, quam auctoritatem in honore fuissent apud homines, mortui demum, multisque seculis post in numis honorati sunt, adeoque vix imagines ipsorum verae repertae fuerint.

Initium facio ab *Alexandro Magno*, cuius caput obstipum, oculos eleganter strucos, latissimeque patentem, ac sursum suspicientes, nemo viderit, quin una hominem ambitiosum, fortem, et temerarium iudicet, praesertim quum illa capitis nimia in tergum reclinatio, quam in numis eius videmus, (Plutarchus *ἀνάτασιν τραχήλου* vocat,) animi arrogantiam secundum regulas Physiognomiae indicet.

B

Ille



Ille mediocri et exigua potius, quam pro-
cera corporis forma fuit, qualem auersa numi
pars non solum, verum etiam historici, qui res
ab ipso gestas scripserunt, tradunt; unde illud:

Magnus Alexander corpore parvus erat.

Qui sunt parua statura, iis inest plerumque
plus vigoris et viuacitatis, quam qui sunt pro-
cera, sanguinis impetus maior: quae omnia
in Alexandro summa fuerunt. Primum huius
rei edidit documentum, dum quem nemo
posset domare bucephalum, eum domare va-
luit. Id quod haud dubie Macedones volue-
runt significare in auersa numi parte, ubi
Alexander equo illi incitato infidens effictus
est. Praetermitto successorum ipsius, regum
Syriae imagines, quum Celeberrimus Valens
nuper horum historiam ediderit, quorum vul-
tus, nomine Antiochi pluribus communi, con-
fusorum, ita distinxit, vt nemo antea.

Quem historiarum scriptores cum Alexan-
dro contulerunt, *Pompeius*, habet sane cum
illo aliquid similitudinis, certe eleuatione ca-
pitis, sed minus exstantes, reconditosque ocu-
los,

los, qui animum parum apertum notant, ca-
 pillos praeterea super fronte dependentes et
 crispas, vt Plutarchus tradit, numique expri-
 munt. Physiognomiae periti dicunt, esse hoc
 roboris et audaciae signum, ita iudicantes ex
 vrforum atque leonum similitudine, quibus
 terga villosa sunt, et capita crispa. Quem
 quidem numum, licet graecum, latinis prae-
 tuli, quoniam hi a demortui liberis cusi sunt.
 His igitur neglectis exhibeo numum eiusmodi,
 qui viuo illo, a ciuitate subiugata, nomi-
 neque eiusdem donata, (Pompeiopolis, quum
 antea conditoris Mithridatis Eupatoris nomen
 habuisset *Eupatoria*) cusus est. Dio narrat,
 hanc urbem, quemadmodum multae aliae,
 quas cepit, quaeque liberalitatem ac clemen-
 tiam Pompeii expertae fuerat, imperio eius
 libenter paruisset. Idem auctor immensum ei
 ambitionis studium, et inuidiam, leuitate com-
 mixtam obiurgat, vt adeo Caesari honores,
 quos ipsi comparauerat, inuideret.

Iulius Caesar utebatur vultu, animi ipsius
 indoli et sensibus prorsus respondente. Huius



enim quum imaginem, ad numum quendam, et auctoritatem Suetonii expressam, Andreae Italo, Argolii illius discipulo misissem, ille mihi rescripsit his verbis: Proceritas corporis, oris pallor, oculorum ardor, indicare videtur, Iulium Caesarem iracundio rem, nec tamen sine phlegmate quodam fuisse. Nasus, ubi frons eum excipit, paulo eminentior, nares sursum paululum reclinatae, et extrema pars nasi adunca, quae non valde abhorret ab aquilino, notant utique animum imperterritum, gloriae et dominationis studiosum. Oculi vigentes et nigri, frons paulo depressior in medio, nasusque aquilinus significant magna molendi studium, et miram in consiliis exequendis constantiam. Capitis fabrica admirabilis, occipitii aequae ac sincipitii, quorum alterum alteri bene respondebat, colli longitudo adhaerentis medio capiti, oculorum vis, frontis tenuitas, et in medio levis depressio, literarum studiis et eloquentiae aptum demonstrarunt. Quod paulo plenius ipsi attribuit os Suetonius, id, praeterquam quod aetas, et continui

tinui labores belli potuerunt conficere, fortasse sic etiam explicari possit, ut os habuisse nec longius, nec rotundius, nec grandius, nec tenuius, aut si mauius, exile potius, quam obesum, dicatur. Quibus omnibus hoc adiunxerim, caluitiem ipsius nimium Veneri indulgentem indicare, unde non effugere potuit, quin milites in eum, ex oriente reducem, ioculariter canerent: *Romani — — caluum moechum adducimus!* Quod ut vitium celaret, a Senatu veniam impetrauit, laureae perpetuo gestandae, id quod ex numis patet. Clementiae tantopere celebratae equidem nihil vestigii in ore deprehendo, et verum esse videtur, quod Curio affirmat; hanc virtutem non a natura eum accepisse, sed potius, ad Romanorum gratiam sibi conciliandam, iudicio sibi eam adsciuisse.

In auersa numi parte amicus apparet Caesaris, *Marcus Antonius*, facie oblonga et plena, mentoque duplicato, quod quidem hominem voluptarium et gulae studiosum notat; nihilominus vero gaudebat naso aquilino, for-



tis animi signo, sed amor, quo Aegypti reginam, formosam Cleopatram, deperierat, gloriae stimulis repressis, mortem ei attulit.

Iuba, Mauritaniae rex, apparet facie, inferius admodum eminente, arrogantiaeque et crudelitatis pleno, qualem eum historici referunt; capillis crispis, et per cincinnos, gradatimque ordinatis. Hic enim regum ibi terrarum mos fuit, ut capillis, artificiose crispatis, pulverem aureum inspergerent; ne vero inepte arcessitus hic ornatus periret appropinquantium culpa, enixe cauebat.

Augustus, qui praeditus erat decora corporis forma, oris elegantia, vultus modestia, nasi ad frontem elevatione, et capillorum leui incuruatione, animo etiam eximio utebatur, hoc est, humanitatis, prudentiae, et fortitudinis, ab ostentatione alienae, plenissimo. Supercilium super nasum coeuntes, non nullis Physiognomiae peritis virtutis, et sincerae amicitiae studium notare videntur, id quod optime in Augustum conuenit. Ex aliorum vero sententia significant literarum amorem, propterea,

propterea, quod eiusmodi supercilia melancholiam quandam significant, quam literarum studia nonnihil requirunt. Et profecto in hoc principe erat disciplinarum amor, et orationi ipsius, siue solutae, siue ligatae, multum elegantiae inerat, unde factum est, ut maxima illo tempore doctissimorum hominum esset copia. Praematuram ipsi, quod a Suetonio relatum legimus, mortem praefagire crediti sunt dentes minuti, et parum cohaerentes, auctoribus Hippocrate, et aliis physices scientia viris claris, quum dicunt, per eiusmodi dentes, quod cibo satis comminuendo sint impares, concoctionem minus recte fieri posse; sed ei vitio mederi potuit temperantia, propterea quod ad sextum et septuagesimum aetatis annum peruenit, quanquam saepe laborabat grauedine, pedum, lumborumque doloribus, et vesicae calculo. Quod Suetonius narrat, eum sub natalem suum plerumque aegrotasse, id haud facile explicari potest.

Amicorum Augusti intimus, classisque praefectus, *Agrippa*, vultum habet inferius extan-



tem, oculos paululum latentes, frontemque nonnihil rugosam; quae quidem virum strenuum, imperioque rei maritimae aptum efficiunt. Ac nonne videmus, hominem iratum aut aerumnosum proicere mentum, oculos claudere, frontemque protrahere? Praeterea in illius effigie animaduertere licet vultum musculosum, collumque torosum, carnosumque, quod quidem, Aristotele iudice, roboris est indicium; ac sane boum capita et colla toris admodum multis sunt instructa.

Corpore amplo et robusto fuit *Tiberius*, humerisque latis, quod signum fere roboris est et imperterriti animi; praegrandibus item oculis, qui naturam haud malam indicant, dummodo reliquarum corporis partium iusta fuerit ratio. Deabus saepissime cognomen *Homerus* Βεῶπις, (hoc est, bouis oculis formosa.) tribuit, qui quidem olim laudi fuerunt, nunc fuerint crimini. Suetonius narrat, Tiberii oculis plane singularem vim fuisse, siquidem noctu, somno excitatus, aequae clare in tenebris viderit, ac media luce. Id quod multum

tum vigoris, et subtilitatem spirituum indicabat, unde literis, belloque idoneus exstitit. Idem scriptor tradit, eum praeterea adducto fere vultu fuisse, incessisseque rigida et obstipa ceruice, et plerumque tam cogitabundum taciturnumque fuisse, vt cum aliis nullum, aut rarissimum sermonem haberet. Quae omnia hominem indicare videntur, ab societate alienum, solitudinisque studiosum, noctuarum instar, ceterarumque nocturnarum auium, quarum oculos ipse referebat. Quare ipsius moribus ac vultu animaduersis, arrogantiae plenum existimauit Augustus, quanquam eum excusare tentabat, quum diceret: naturae potius, quam animi vitia esse. Erat insuper mento exiguo, paululumque proiecto, crudelium designante, quippe minabundi atque vltionis cupidi labia premunt, mentumque eleuant. Illuc eum inclinasse, multa crudeliter facta declarant; nam ex nonnullis actionibus alicuius hominis, de animo eius iudicare non licet, sed ex crebro repetitis. Cuius quidem rei luculentissimum suppeditauit exemplum



Tiberii amicus, Seianus; hic enim vitam illi principi seruauit, sustinendo suo corpore fornicem, qui illum obruisset, unde factum est, ut amicitiae eius, constantiaeque plane fideret Tiberius. Verum magis dolo, quam amicitiae virtutisque hoc tribuendum erat. Nam et si imperatoris mortem optabat, contra quem iam tum coniurationem moliebatur, suae causae tamen maxime repugnare opinabatur, si imperator praematura morte ereptus esset, propterea, quod Germanicum, quem propter gratiam populi Romani successorem legitimum fore credebat, antea e medio tollere studebat, ut adeo ipse regnum sibi arrogare posset.

Caligula, naturae illud monstrum, mento utebatur et ipse prominente, crudelitatis signo, vultumque, Tacito auctore, callide compositum praetendebat nefariis consiliis. Suetonius narrat, ipsum nonnumquam simulasse vultum terribilem, ut ipsum aggredientibus metum iniiceret. Id quod nonnihil stultitiae indicat, quam alias colli exiguitate, frontis latitudine, partiumque corporis inconuenientia, pedumque

que gracilitate animaduertere licet. In capitis ceruice caluities erat, insigne luxuriae. Ita quidem sentit Aristoteles; sed de iuuenibus caluis praecipue hoc intelligendum est, vt physice illud malum explicari possit.

Si animus esset, *Claudii* imperatoris corpus animumque depingere, quemadmodum eius imago a Seneca expressa est, in Ἀποκολοκυντώσει, vt Neroni gratificaretur, in eam quicquid vitii fingi excogitarique potest, conferrem; verum eum non adeo deformi corpore fuisse, confirmat Suetonius; quanquam pedibus infirmis, capiteque tremulo fuerit. Haec vitia a veneno, quod ei puero datum erat, orta sunt, quippe cuius vis eum ita hebetem, obliuiosum, timidumque reddiderat, vt a libertis se duci pateretur, libidinibusque indulgeret. Ceruix opima, et labia salua semper spumantia, (quae nonnulli in numis pariter atque apud historicos deprehendisse putarunt, cum aliis corporis vitiis,) imbecillitatem ingenii notabant. Mores enim et animus fere naturae conditionique corporis respondent. Quanquam illa vitia corrigere voluisse



voluisse videtur, tractandis literis graecis, historia, atque arte grammatica; siquidem ante susceptum imperium de trium literarum, alphabeto latino adiiciendarum, necessitate libellum scripsit. Quae ut reciperentur, facile, postquam imperator factus erat, effecit; verum quum non nisi in inscriptionibus suae aetatis reperiantur, vna cum eo perierunt.

Neronis indolem animi diligentèr natura in ipsius facie delineauit; habebat enim oculos minutos, pinguedinis vitio vix patentes, guttur et mentum inuicem coniunctum, ceruicem adipe repletam, ventrem proiectum, et crura gracilia. Quae vniuersa eum admodum similem porco efficiebant, quem nefariis flagitiis, sceleribusque imitabatur. Praeterea mentum leuiter eleuatum, quod, ut supra demonstrauimus, crudelitatem hominis significat. Sufflavo capillo, cruribus exilibus, auctore Suetonio, et vultu venusto magis, quam graui, mollities animi demonstrabatur. Igitur quam ab initio imperii haud mediocrem modestiam, clementiamque ostendit, adeo, ut quum de supplicio cuiusdam, subscriptione sua confirmando,

mando, admoneretur, optaret, vt scribendi artem ignoraret; ea nonnisi clementiae ostentatio erat, dissimulationi et reverentiae aduersus praeceptores suos attribuenda. Seneca in fatira contra Claudium, adulatione quadam, philosopho illo indigna, quum Neronem Apollini et pulchritudine et oris dignitate similem putaret, ita hunc loquentem inducit:

Ille mihi similis vultu, similisque decore

Nec cantu, nec voce minor. etc.

Talis Caesar adest, talem iam Roma Ne-
ronem

Adspiciet, flagrat nitidus fulgore remisso

Vultus, et effuso ceruix formosa capillo.

Vnde procul dubio in numis saepissime Nero sub Apollinis figura conspicuus est. Profecto ipse non erat deformis, quamquam non pro pulcherrimo haberi poterat; quoniam ipsi erant oculi minus minuti, ceruix admodum obesa, et crura admodum tenuia, quae magnitudini staturae minus respondebant. Illud etiam negari non potest, quo tempore

Seneca



Seneca scribebat, eo fuisse illi maiorem corporis partium conuenientiam, quam postea. Ibi tum enim adolescens adhuc erat, minusque corpore obeso, vt ex numis apparet eo tempore cufis, quo non nisi Caesar erat.

Galba habebat faciem musculosam, frontemque rugosam, unde hominis apparuit robur et seueritas; caput caluum, adeoque luxuriosus erat, id quod ipse Suetonius obseruauit. Genus vitae luxuriosum libidinosumque, eius manus pedesque articulari morbo distorferat, vt neque librum tenere, neque calceum peti posset. Sed maxime in eius Physiognomia conspicuus est nasus admodum aquilinus, qui eum aquilae, auium regi, similem efficiebat. Quare Augustus, puero explorato, praefagiuit, eum aliquando summi imperii potiturum esse, seu potius degustaturum, propterea, quod iudicabat, eum nonnisi in senectute ad illud peruenturum esse. Huius praedictionis veritatem paucorum mensium imperium eius probauit. Fortium quidem virorum, eiusmodi naso insignium plura exempla in libris
de

de Physiognomia protulit Porta, vt Cyri, Ar-
taxerxis, Demetrii, a naso adunco cognomi-
nati Grypi, Scanderbegi, Sforzae illius Ma-
gni, Mahometi secundi, Turcarum impera-
toris, Usumcassani, Ismaelis Sophi, Persarum
regis, Selimi, et Solimanni, quibus plura ad-
di possent exempla, veluti Constantini, Caro-
lomanni, Franciscique primi. E fronte cete-
roquin excelsa, naso illi, corporisque proce-
ritati adiuncta, Galbae eluxit liberalitas. Quae
quamquam tributorum a Galliae, Hispaniae-
que ciuitatibus exactorum acerbitate, belli
sumtibus suppeditandis necessariorum, ante-
quam ad imperium accesserat, obscurata vide-
batur; hanc tamen infamiam, posteaquam ad
rem publicam accessit, liberalitate et benefi-
ciis, ab eo in ciues profectis, deleuit.

Neroni vultu quodammodo respondet
Otho, unde acclamatio illa populi: *Othoni
Neroni!* Sed in eo tamen ab illo differebat,
quod minori corporis mole premebatur;
quamquam mores munditiamque feminarum
referebat; barbam singulis diebus tondebat,



et propter nimiam capillorum raritatem galericulo utebatur, quod clare in aureis et argenteis numis videre licet, eiusque ille usus Italiae intulit. Aenei quidem ipsius numi omnes, in Syria vel Aegypto cusi, illum sine eiusmodi capitis ornamento repraesentant, quoniam haud dubie usus illius in istis terris ignotus fuit. Nec iidem verum eius vultum exhibent, quem in italicis expressum videmus. Animorum similitudo, quae inter ipsum, Neronemque intercedebat, arctissimo amicitiae vinculo ita vtrumque coniunxit, ut omnia ipsis essent communia, ipsae, quod mireris, coniuges; etenim ne hoc quidem ullam eorum discordiam excitavit. Nihilofecius, imperator factus, populi quo gratiam consequeretur, sibi fortasse vi facta, animi probitatem prae se tulit; fortitudinem, contra imperii aemulum, Vitellium, quem ter acie vicit, ostendit. Sed ad extremum conditionibus pacis deceptus, et victus, eo redactus est, ut impetum moriendi caperet, magis, si fides habenda est Suetonio, pudore, ne tanto rerum, hominum-

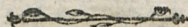


hominumque periculo dominationem obtineret, quam desperatione vlla, aut diffidentia copiarum. Quod quo magis fortis animi apud Romanos putabatur, eo minus sibi potuit temperare Suetonius, quin miraretur, qui fieri potuerit, vt, quum habitu muliebri esset, corpore vulso, nitidoque, modica statura, et male pedatus, adeoque effeminata forma, tanto animo, quem moriens prodiderit, illud corpus non responderet.

Voluptatum, corporisque faciendi studium apparet fere, vt in Nerone, ita in *Vitellio*; bubonis vultum in eō fuisse, Ioannes Baptista Porta in libris de Physiognomia obseruauit; ceruix obesa et breuis, rubicunda facies, venter adipe repletus, vti Suetonius imaginem hominis pinxit, apoplexiam denunciare videbantur; nisi violenta mors, non minus dissolutum vitae genus, cum ipsa vita finisset. Famosissima ex ceteris epulis, quibus acceptus est, fuit coena, ei data a Lucio fratre, in qua duo millia piscium, et septem auium commemorantur. In alia ipsius coena minor profusio

C

fusio



fusio fuit, sed plus exquisiti: in qua apposita sunt iecinora *Scarorum*, quod genus est piscium rarissimorum, phasianorum et pauonum cerebella, linguae Phoenicopterum, auium generis lectissimi, muraenarum lactes, a mari Carpathio, Hispaniae freto, remotisque aliis terris arcessita. Denique ipsius dominatio continua quasi luxuria fuit, eaque principes aulae suae enecauit. Itaque Vibius Crispus, cui contigerat, ut morbo implicitus, effugeret mortis illam maturandae necessitatem, dixisse fertur, sibi sine hoc morbo haud dubie pereundum fuisse.

Corpore quadrato, firmo et musculofo, roboris et prosperrimae ac perpetuae valetudinis signo, gaudebat *Vespasianus*. Oris lineamentis effigiem huius principis in numis bene respondere, Syetonius animaduertit. Triflis enim, et quasi nitentis vultum refert. Atque fuit profecto princeps fortis, bonus, et hilari animo praeditus, non nisi ob auaritiam culpandus, quippe auctor exactionum acerbissimarum, quibus ciues suos premebat. Et tamen

men haec ipsa a nonnullis sunt laudata, quippe necessaria aerario, quod imperator factus, aere alieno oppressum reperisset. Idem ille in Senatorum inopes, eruditos homines, vrbesque deletas, proluxa munificentia erat. Dicitatem ad vitae finem vsque retinuit; qui animam adeo agens, Romanorum mori recens mortuos imperatores in Deorum numerum referendi illufit, his verbis vsus ad circumstantes: *Sentio me Deum paulo post fore.*

Vespasiano fimillimus oris fere augusta dignitate fuit filius *Titus*; tam decore et honesto corporis habitu erat, vt haud dubie eam ob caussam Physiognomon, imperitante Claudio, per Narcissum arcessitus, ad Britannici pueri fortunam praedicandam, confirmaret, non Britannicum summum adepturum esse olim imperium, sed Titum, qui tum propter familiaritatem apud illum erat. Cervix carnofa, humeri lati, virilis facies, caput rotundum, et paululum in superiori parte depressum, frons denique quadrata, quibus fortitudo, constantia, et prudentia indicatur, earum-

C 2

que



que virtutum haud pauca edidit documenta. In eo a ceteris Romanorum principibus plane differebat, quod illi regnum adepti, multo peiores, quam antea exstiterunt, sed Titus melior factus, morum integritate ex animis hominum extirpavit pravas de se conceptas opiniones, adeo ut propter summam erga omnes humanitatem, liberalitatem, et benignitatem, amor et deliciae generis humani cognominaretur; hinc monitus a domesticis, ne plura polliceretur, quam posset praestare, *non quemquam*, belle respondit, *oportere a sermone principis tristem discedere.*

Domitiani fratris, (qui sub finem imperii crudelissimus exstitit, quum tamen ab initio clementissimus fuisset,) externa species ambiguae significationis reperiebatur; neque enim illi pulchritudo, et iusta corporis proceritas deerat. Rubor quidam faciei modestiam, pudoremque notabat, ut in erubescensibus animaduertere licet. Caluitium, quod ei in prima aetate accidit, intemperantiae, luxuriaeque tribuendum est, quod cum in numis non appareat,

pareat, eos ipsos forte quis eo in genere parum fide dignos existimauerit. Sed vera eius rei ratio haec est: Caluo scilicet capite ita offendebatur, vt in contumeliam suam dictum putaret, si, se praesente, aliquis de ea re irridetur. Vnde vt cauerent sibi ab hominis suspicione atque iracundia, hoc, quicquid fuit vitii, occultarunt numorum artifices.

In numis ore sicco et rugoso, oculis abstrusis, mentoque acuto, apparet *Nerua*. Profecta demum aetate imperator factus est, ventriculi infirmitate continua vexatus, adeoque cruditate confectus, id quod vultum mutauit, animique mores occultauit. Quamquam naso grandiori, et aquilino praeditus erat, id tamen magis singularis benignitatis signum fuit, quam fortitudinis; propterea quod in *Nerua* summa bonitas coniuncta erat cum insigni timiditate. Atque etiam facies eius, quae erat admodum longa, cum naso longo similior erat verueci, animali placido, quam aquilae, aui feroci. Veruntamen ad iram eum propensum fuisse, lineamenta, corporisque totius



habitus, imprimis facies macra atque exilis, caput in acutum desinens, statura procera, nasus hamatus, supercilia fornicata, mentumque siccum et acutum notant. Atque profecto ex iracundia, qua in Regulum quendam animo exarserat, periit.

Hispanus gente, *Traianus*, primus e peregrinis Romanorum imperator, capite, mallei instar, in superiore parte depresso, occipite aequae ac sincipite haud parum proiecto, fronte lata, et collo obeso fuit. Vnde citius colligas hominis prudentiam, vigorem, et in consiliis perficiendis constantiam, quam ingenii alacritatem, et excellentiam. Atque rebus profecto praeclare ab ipso gestis Romanorum imperii fines ulterius, quam ullus eorum, qui ipsum praecesserant, protulit; hinc in aversa numi parte verba illa: ARMENIA ET MESOPOTAMIA IN POPVLI ROMANI POTESTATEM REDACTAE. Capite amplo, collo breui, corpore mediocri, atque paululum carnosio quum praeditus esset; apoplexiae obnoxius esse videbatur, a qua etiam infestatus est, sed
 mox

mox paralyfis eam excepit, in nonnullis corporis partibus; sed tamen aqua intercute periit anno aetatis sexagesimo quarto, regni vigesimo, cognomine OPTIMI iure appellatus.

Hadrianus corpore procero et venusto, statura liberali, capite mediocri, paululum acuto, et capillis crispis venerandus erat, vnde ingenium disciplinis, artibusque liberalibus, quarum flagrabat amore, aptum fuisse intelligitur. Operam inprimis dedit poesi, historiae, mathesi, scenae, venationi, peregrinationibus, et amoribus; memoria potissimum valuit, quippe occiput magis eminebat, quam sinciput. Aurelius Victor narrat, eum omnium, per quae iter fecerit, locorum memoriam retinuisse, rerum item, quae ad ipsum fuerint relatae, nec ipsa singulorum militum nomina eundem fugisse: id quod plane admirandum esse videtur, quum vidisset ille tot regiones, tot negotia tractasset, totque milites sub signis haberet. Natura tam firma et robusta fuit, vt capite nunquam tecto esset, pedibusque omnes imperii prouincias obiret.



Haud improbabile est, Sabinam vxorem, itinerum comitem fuisse, propterea quod vtriusque imago in numo, post reditum ab Alexandria, cuso, impressa est. Inepte fere religiosus, Romam Serapidis et Isis cultum, qui apud Aegyptios religiosissimus erat, induxit, quibus haud dubie vouerat, se templa dedicaturum esse, si Romam redierit, quod votum ab eo solutum esse peculiaris numi auersa pars indicat. Itaque vicissim manu protensa ipsi tutelam promittit Serapis, Isisque per sisfrum, quod tenet, iurat, se eius desideriis satisfacturam. Praeterea gloriae tam cupidum eum fuisse Dio tradit, vt quos aliqua scientia aut arte, in qua ipse inferior esse volebat, excellere videret, eos interficeret; quare Phavorinus doctissimus, quum aliquando disputaret eum eo de vi alicuius verbi, satius duxit manus ei dare victas, quam acrius homini repugnare, cuius nutui et imperio parerent legiones triginta. Rerum cognoscendarum tantum in eo fuit stadium, vt quicquid noni ex locis remotissimis legendo cognouisset, id ipse

ipfe videre cuperet. Quae quidem sciendi cupiditas, et laborum perferendorum patientia magis cadit in homines, qui habent faciem macram, qualem in Hadriano deprehendimus, quam qui corporis mole pinguedineque premuntur. Barbatum quidem ipsum primum ex Romanorum imperatoribus fuisse, numi certe nos docerent, si vel maxime historiarum scriptores tacuissent. Quod hic necessitate quadam ductus, fecit, ad verrucas, quibus mentum exasperatum erat, hominum oculis subducendas; id quod successores eius tanquam ornatum seruarunt; similis ratio est nostrorum galericulorum, (Perruques) qui ad capillorum inopiam occultandam et reparandam sunt excogitati. Sanguinis per nares fluxum, salubrem ipsi, debuit naturae, sanguinis bilisque plenae, et fortasse etiam itinere laboribus, solisque radiis; sed ad extremum tanta sanguinis profusio accidit, ut consumtis viribus in hydropem incideret, qui morbus e doctrina hippocratica nimis sanguinis profusionibus fere superuenire solet.



Cuius mali acerbitate doloribusque affectus, quamquam saepius auide mortem optasset, diu tamen hoc morbo laborauit.

Antoninus ob morum integritatem, benignitatisque laudem cognominatus est *Pius*, seu beneficus. Quo respicit auersa pars praestantissimi huius numi, exhibentis Aeneam Troia deportantem humeris Anchisem parentem: id quod symbolum pietatis est apud veteres, et amoris erga parentes. Porca cum porcellis illam notat, quam Aeneas cum triginta pullis suis ibi immolauit, vbi Lauinium condidit, cuius porta et muri in eodem numo exhibentur. Antonino facies longa erat, quod bonitatis amicitiaeque signum esse Physiognomones statuunt; cui si addideris vultum lenitatis, modestiae, grauitatisque plenum, et rationem, qua bene inter se conteniunt reliquae faciei et corporis partes, cuius statura erat praeclara, principem vtique bonum, clementem, honestum, liberalem, temperantem, et eloquentem, dignissimumque, qui summam imperii teneret, aestimaueris. Hic imperator

perator cum Numa comparari solebat. Et erant profecto illi magna similitudine coniuncti, per faciei lineamenta, vt facile ex ipsorum numis animaduertere licet. Obiit septuagesimo aetatis anno, aequè desideratus, ac si valde iuuenis ereptus esset. Visus est velut somnum capiens animam efflasse; quam quidem placidam mortem haud dubie placidae vitae praemium voluit esse prouidentia diuina.

Ab Antonino adoptatus *Marcus Aurelius*, vultu graui et modesto, qualem Philosophi adfectabant, quos vt in ceteris rebus, ita etiam proluxa barba imitatus est, et hinc, vt literarum vitaeque generi, cui deditus erat, honos haberetur, cognominatus est Philosophus. Hoc cognomen quum in numis titulisque non inueniatur, probabile fit, vt ita a ceteris Antoninis distingueretur, esse additum ab historicis, apud quos vel Marcus Antoninus, vel nonnunquam simpliciter Antoninus vocatur. Athenagorae ad hunc principem missi, vt religionis christianae susciperet



fufciperet defenfionem, oratio, hunc indicem habet:

Imperatoribus Marco Aurelio Antonino, et Lucio Aurelio Commodo, Armeniacis, et Sarmaticis, et quod maius est, Philofophis. Atque initium vitae Marci Aurelii, a Capitolino fcriptae, hoc est: *Marco Antonino, in omni vita philofophanti viro.* Atque etiam ipfe faepius iactabat illam Platonis fententiam: *Quodfi vel philofophi imperent, vel imperantes philofophentur, tum demum bene agi de ciuitatibus.* Ceterum clementia, fapientia, prudentia, temperantia, liberalitas, et plures aliae virtutes in eo fuerunt; ob nimiam autem discendi lucubrandique affiduitatem, infirma vfus est valetudine.

Faufina minor, Marci Aurelii coniux, mariti indulgentia abufa, libidini maxime indulfit, cuius licentiae haud obfcura figna vultu funt imprefsa; erat illa feftiua, oculorum petulantia, vultus quadam temeritate, capitis maiore, quam pedum celeritate, specie

specie similis aui, potissimum ex canentium genere, quae delectantur tantum volando, canendo, ludendo; nam minuto capite, oculis exiguis, facie parua, eaque proiecta, et collo longo, admodum similis erat linariae, aut alii aui eiusmodi.

Verus, quamquam ingenio ad literas colendas non praeditus erat, quum tamen socius Marci Aurelii in republica administranda esset, sibi cum eo studium philosophiae commune esse voluit. Nimium deditus erat vino, aleae, atque Veneri. In eius vultu hoc imprimis notare attinebat, quod, qui apud veteres libidinosissimi fuisse feruntur, Satyri, ad eorum imaginem proxime accessit. Nemo autem ignorat, in arte pingendi sculpendique mirificos exstitisse veteres, qui non tantum corpora, sed etiam animas exprimerent, id est, motus animi per vultum explicarent. Qua propter Satyros pingebant fronte prominente, naso acuto, oculis paruis iisque exstantibus, labiorum parte superiori prominente, quae omnia



omnia in Veri vultu similiter deprehenduntur. Os buffulis rubicundisque maculis exasperatum, quod ei auctores tribuunt, facile hominem vinolentum prodit. Vino enim tantopere deditus fuit, vt, e Syria redux, domi suae *cauponam principis*, quae dicebatur, conlitteret. Hinc quamquam non fuit corpore obefo, ceruiceque breui, mirum tamen non est, quod apoplexia correptus, anno aetatis quadragesimo altero perit.

Commodus turpior animo quam corpore fuit; nam etfi ei quaedam oris figura cum Marco Aurelio communia erant, tamen a morum suauitate, clementia, temperantiaque sapientis Marci Aurelii, crudelitas illius et dissolutum vitae genus ita abhorruit, vt non ab hoc patre legitimo, sed gladiatore, quam mater deperierat, conceptus esse putaretur. Idemque operam dabat, vt arte gladiatoria, aurigando, et artificio scenico multum polleret. Traditum est a scriptoribus, hunc fuisse vultu toruo, fulgenti-

gentibusque oculis, fermoneque male composito, ebriorum instar, quorum actiones imitaretur. Naturae prauitatem cognitam, corrigere magistrorum aliquot diligentia conatus est Marcus Aurelius; sed natura plus valuit educatione. Imitatus enim est Faustinae matris mores dissolutos, et patre mortuo a se remouit omnes viros probos, quorum praesentia et cura impediabat, quo minus licentiae viuendi indulgere posset. Eo vanitatis etiam progressus est, vt Iouis iunioris, Herculisque Romani nominibus appellari se iuberet, et plane nouo, ridiculoque exemplo saepe leonis pelle se vestiret, et clauam, velut Hercules, manu teneret. Denique Incommodus factus toti generi humano Commodus, a domesticis, qui eius insolentiam non amplius ferre possent, suffocatus est, plaudentibus Senatu et populo, quod monstrum hocce, idemque vniuersi generis humani hostis sublatu8 esset.

Pertinax.



Pertinax vultu erat, quo ne voto quidem fingi excogitarique laetior, feliciorque posset, capite formoso, lata fronte, capillis reductis, barba promissa, eaque venerabili, ore principe dignissimo, statura procera, vultu satis pleno, et ventre paululum obeso, ut ex numis, eiusque descriptione apud Capitolinum animadvertere licet. Quae omnia, quamquam ostendebant valetudinis firmitatem, ingeniique magnitudinem, et gratiam, auctoritatemque apud populum, quam ei dignitas oris, corporisque forma conciliare videbatur; occasio tamen animum prodendi erepta est, ob brevitatem imperii, ad quod demum in summa senectute pervenit, quae ipsa ei causa contemptus existit apud milites. Ceterum seditione, qua periit, exorta, satis fortitudinis ostendit; nam militibus in palatium irruentibus obviam factus est, et imperterrito animo fortiter et graviter eos allocutus est, ut omnes coereret, praeter unum, qui iterum adversus illum concitavit milites, eoque hasta petito,

petito, socios miseros perduxit, vt se tam bono principe priuarent.

Albinus romano nobili genere oriundus, in Africa natus, vultuque licet Afer, cutis tamen albedinem Europaeam referebat. Ceterum barbam quoque crispam a solo natali accepit, iusta vero corporis proceritate, et crassitie praeditus fuit. Idem ad tristitiam propensus, labiorum magnitudine insignis, atque adeo voracissimus fuisse fertur. Cordus quidam, scriptor antiquus, narrauit de eius voracitate, quae omnem fidem superant, istum mane singulis diebus quingentos ficos, centum mala persica, decem pepones, viginti vuarum passarum libras, centum ficculas, et quadringentas osreas deuorasse. Quae cum recentior quidam auctor concoquere non posset, inter veterum historiorum nugas fabulasque retulit, propterea, quod tot res eius ventriculus, si vel quatuor gigantum ventriculos aequasset, capere et concoquere non potuisse videretur.

D

Seuerus



Seuerus Afer fuit, cuius et vultus et facta a nomine non abhorrent; eius enim morositatem et seueritatem frons et mentum proiectum satis indicat; in aemulos imperii, nobiles, et quicumque hostium causam adiuuerant, crudelissime faeuit. Byzantium, quae celeberrima ciuitas partes secuta erat Pescennii Nigri, male vexauit, Heraclensiumque potestati subiecit. Atque etiam aduersus Lugdunenses ita crudelis et inhumanus exstitit, vt eorum urbem propterea igni feroque deleret, quod causae studuerant Albi. Ceterum laudatur eius continentia, frugalitas, et modestia in cultu corporis, quas quidem virtutes cum ceteris Afris habuit communes. Animo praeterea forti et strenuo, laborumque summorum patiente praeditus fuit, quas virtutes reipublicae status, qui tum erat, requirere videbatur. Hinc factum est, vt Senatus, principis virtutibus vitisque cognitis, iudicaret, e reipublica fuisse, si vel natus ille numquam esset, vel numquam mortuus. Iuliam vxorem, quae pulchra

pulchra et humana fuisse traditur, vna cum marito exhibet ille praestantissimus Seleucidarum numus, quem supra explicauimus. Hic enim, quamquam graecus nihil tamen dignitate cedit vlli latino.

In *Caracallae* vultu mihi quid displiceat, ipse, mehercule, nescio, nec magis iudicii huius rationem deprehendere possum. Atque profecto offendimus saepe numero, quorum vultus nobis displicent, etiamsi ignoramus, quid illis insit, quod animum nostrum ab iis alienet, ita vt nomine mutato iuuet idem dicere ad illos, quod poeta ad Lesbiam, quam minime amaret, dixit:

*Lesbia, non amo te, nec possum dicere,
quare.*

Hoc solum possum dicere, non amo te.

Veruntamen, ni fallor, rei causa haec esse videatur, quod meditabundus homo, dissimulans, atque malignus indicatur, per rugosum illud inter supercilia spatium, per oculos reconditos, et nares sursum paululum reiectas, quae omnia in illo *Caracallae* numo animad-

D 2 uertuntur.



uertuntur. Item summae crudelitatis multa edidit documenta, adeo, vt patrem ipsum gladio peteret, coniugem autem, et fratrem Getam trucidaret. Vino praeterea, et mulieribus addictus, superbus, insolens fuit, et ita militibus, domesticisque ipsis inuisus, vt ad extremum a Martiale, centurione, quadagesimo tertio vitae, imperii sexto anno occideretur. Nefandis huius modi sceleribus obstrictum hominem Deorum in numerum, id quod ex nominibus *Diuini* et *Consecrationis*, numo impressis, elucet, esse relatum mireris; nisi vero Macrinum, successorem eius et caedis auctorem tanto illi honore habito, suspicionem a se amoliri voluisse dicamus.

Getae vultus parum erat suspectus, immo vero optima quaeque de illo sperandi materia inerat. E barba, quae ei mature, (nam viginti tres annos natus periiit,) satis prolixa exsistit, sapientiam annos superantem sperare licebat. Certe haud improbabiler colligas, si quis tum, quum lanugo prodit, sapiens sit, eum adultiori aetate prudentissimum fore.

Atque profecto ille prudens, lenis, et gratio-
sus fuit, eique inde mortis causa exstitit.
Nam quum illum magis amari quam se, videret
frater inuidus et perditus, e medio eun-
dem sustulit, fatisque impudenter ad illud cri-
men defendendum excitare conatus est Papi-
nianum, iuris consultum, qui vero sapientissi-
me respondit: parricidium facilius patrari,
quam excusari posse. Vestigia quidem ipsius
liberalitatis exstant expressa in numo raro,
quem ipse possedi aliquando: in quo plebi-
vna cum fratre Caracalla distribuit congia-
rium, quo nomine appellabatur frumenti
distributio.

Maximini corporis forma, Gigantum in-
star, ad octo et quod excurrit, pedes assur-
rexit, ita vt vxoris armilla annuli loco vtere-
tur. Fortis et robustus, tamquam alter Milo,
vt omnibus terrorem incuteret, et Balbinus,
nomine ipsius audito, corpore toto contremi-
sceret. Mento valde proiecto et acuto utebatur,
certo, quod supra iam docuimus, superbiae et
crudelitatis indicio. Violentus homo, superbus,



et omnium crudelissimus, quum existimaret, nonnisi saevitia imperium se retinere posse. Denique quum insolita corporis mole, et ore nimium patente praeditus esset, vt in heluonibus deprehendimus, minus mirandum est, quod historici tradunt, eum quadraginta carnis libras, totidemque vini sextarios sumfisse. Lineam solarem, hoc est, in medio fronte transuersam, quam rarae felicitatis signum putant, in Maximino fuisse Fuchsius in Metoposcopia narrat. Iam plurimorum imperatorum vultus examinare poteram, si in meam Physiognomiae scientiam esse intelligerem, quae ad singulorum vultus diiudicandos sufficeret, eamque historiae cognitionem, qua possem, an eorum animis respondissent res gestae, discernere. Sed sufficiat, viam demonstrasse aliis, qui me vel plus otii, vel scientiae habuerint.





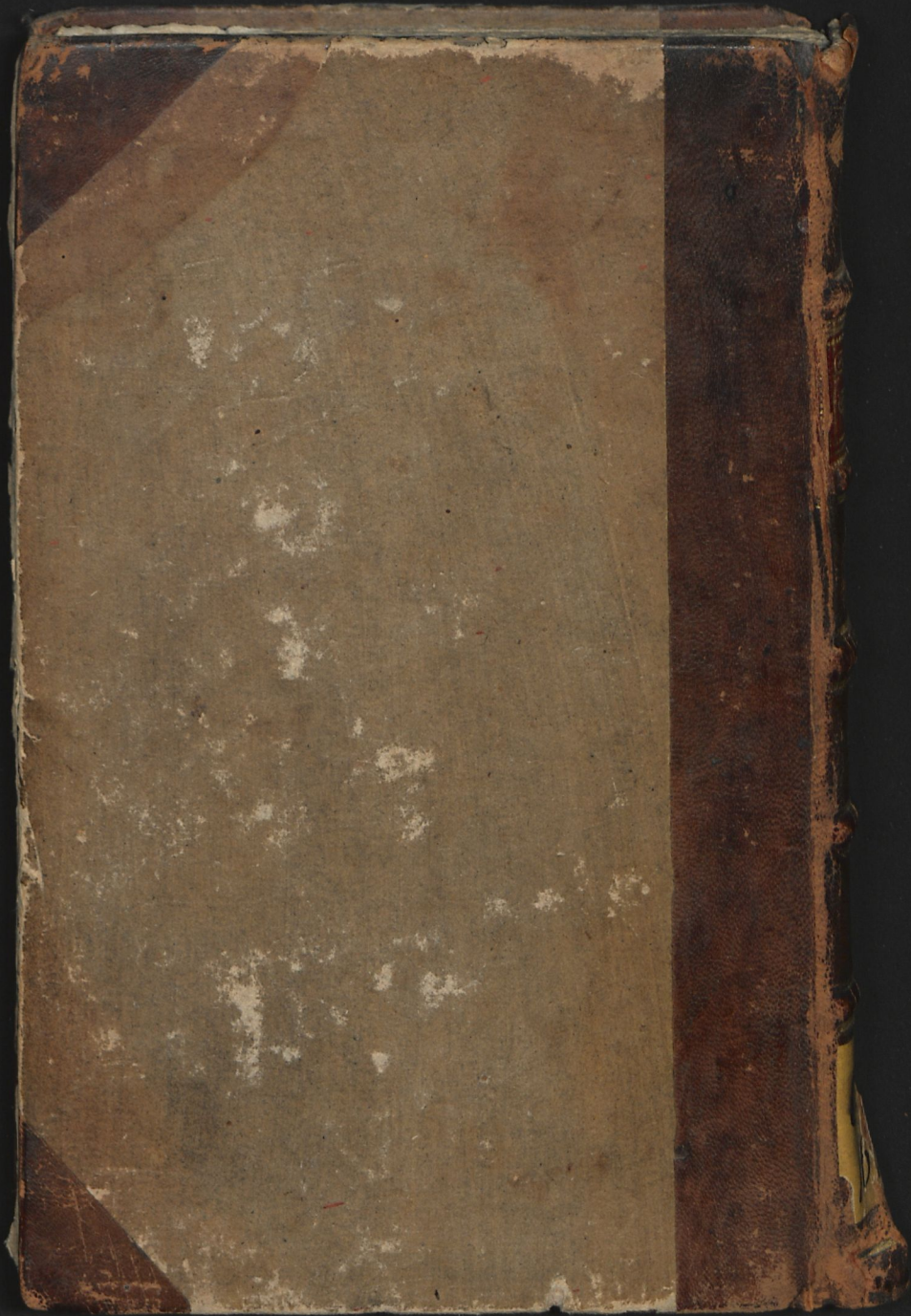




ULB Halle
005 018 501

3







IACOBI SPONII
MEDICI ET PHILOLOGI CLARISSIMI
DISSERTATIO
DE
VTILITATE NVMISMATVM
IN
PHYSIOGNOMIA

E gallico fermone in latinum vertit
T. B.



LIPSIAE
AP. VEIDM. HAERED. ET REICHIVM
MDCCLXXI